

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Suumma [!] de laudibus christifere virginis Marie

Albertus <Magnus, Heiliger>

Colonie, 1502

VD16 A 1357

Quarto de colore cut[ionis] [et] venus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69610](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69610)

De pulcritudine ma. in spēali

Nobilior est
gratia

Hūilitas filij

Opinio

Probatio
vniica.

B

Modi corpo
ris quinqz

Conclusio

De mēbroz
dispositione.
pbatio vniica.

Conclusio.

De cutis colo
re et venustate

alique naturales. aliq̄ gratuite. q̄ illa q̄ est ex solis gratuitis Immo
sicut gra est nobilior natura et p̄fectior. ita hūilitas q̄ ē simplr a gra
nobilior est q̄ illa q̄ est p̄tim ex gra et p̄tim ex natura. Nec etiā esset
maior hūilitas q̄ de^o incarnaret de deformi potius q̄ de pulcra. Hu
militas autē d̄z esse collatiua gr̄e et augmētatiua et nūq̄ diminutiua
nō essz vere hūiliatio filij maior q̄ hūilitatē matris in sua nobilitate
diminueret et laudē castitatis auferret. Un̄ nimiruz neqz laude dig
nū opinio indicaret si virgo deformis hūilis essz. et q̄si respecta viris
virgo p̄maneret. et ecōuerso autē quāto h̄go br̄ssima. p̄fundior est
hūilitate et q̄nto ab altiori infra seipam descendit. tāto maior est filij
dei hūiliatio q̄ se a summo celo post ipam inclinauit.

¶ Sec̄do. de pulcritudine marie in spēali. que in tribz cōsistit.
sc̄z in debita corpis q̄titate. in eleganti mēbroz dispōne et
pportōe. in colorz venustate. ¶ Primo igit̄ qūis de q̄titate q̄ p̄ueni
entior et sit. Et p̄batiō p̄t a q̄titate corpis sui filij q̄ tanq̄ p̄fectissimū
in om̄ibz naturalibz debittissimā habuit q̄titate. corpus em̄ filij for
mat a corpe generātis. ideo ita q̄ de tali tale. et de tāto tantū. nisi ery
ror aut imp̄tencia impediāt. aut p̄ viā accidētis aut aliquo mō ali
ter fiat. sed naturalr et regulariter magnus magnuz generat et p̄uis
pariū. et tātus tātū. ergo si corpus d̄ni cū in summo habuit q̄tita
tē debitā viro congruente. Ergo et mater sua habuit in summo quātit
tate femine congruente. q̄d̄ concedimus et credimus esse verū. Ideo de q̄
litate dicētes. modi em̄ corpis q̄litate sunt q̄nqz. Crassities nimia.
carnositas. extenuata macies. s̄nthesis. et equalitas. Pinguedo cau
sas ex frigiditate et humiditate. carnositas ex caliditate et humidita
te. extenuata macies ex caliditate et siccitate. s̄nthesis ex frigiditate
et siccitate. equalitas ex om̄iū humorz equali p̄plexione. ¶ Quis qua
litate credimus corpus beatissime virginis extitisse.

¶ Tercio. de mēbroz dispōne et p̄portōe. Et illa s̄nt p̄bant
ex p̄te generati. In formatiōe em̄ corpis a generāte sic for
mat totū de toto q̄ a qualibet p̄te corpis fit decisio. et in qualibet par
te generati formatio. Un̄ inter generāte et generatū regulariter et na
turalr singuloz mēbroz adinuicē est simulatio in forma et in figur
a nisi p̄ viā accidētis impediāt. ergo cū in corpe d̄nico nulluz pote
rat intercidere impedimentū et mēbra illius corpis fuerūt elegāntiss
me dispōnis et cōgruentissime p̄portōis. Eadē dispositio et p̄portio
erit in mēbris matris. quod concedimus esse verum.

¶ Quarto. de colore cutis et venustate. Triplex est diuersi
tas coloris in corpe humano. sc̄z in cute. in capillis. et in
oculis. Primo q̄ de colore cutis querit̄. ¶ Et videt̄ q̄ debuit esse ni
gra in ente. color em̄ est p̄p̄riū obiectū visus. ergo color qui est ma

De colore cutis

ffo. xv.

his visui congruus plus attestat complexionis bonitati et perfectioni. nigredo enim est magis congrua visui. est enim color congregatiuus visus. et nigredo est color perfectissimus ad videndum. ergo debuit esse color perfectissimi corporis secundum quod videri debet. Item simplex est nobilior composito et igitur albedo et nigredo que sunt colores simplices sunt nobiliores quam alij colores. que sunt compositi. igitur alter eorum erit in corpore perfectissimo. sed non albedo. igitur nigredo. quod non albedo potest. quia albedo est color corporis in quo est abundantia frigiditatis et etiam visui discrepans. quia discrepantiuus visus. Item color est immutatus visus secundum actum lucidi. igitur illi colores que sunt magis motiui secundum actum lucidi in ratione coloris sunt magis perfecti. sed de partibus que extrema sunt magis sensitiva et motiva. igitur albedo et nigredo que sunt extremi colores magis perfecti sunt in ratione colorum. igitur alter eorum erit in corpore perfectissimo. sed de partibus que in corporibus sunt lux et tenebre. id est albedo et nigredo. sed perfectior est lux tenebris igitur in perfecto corpore potius erit effectus lucis quam tenebrarum. hoc autem est albedo. igitur corpus perfectissimum potius erit album quam nigrum. ¶ Uides potius quod debuit fuisse rubrum. corpus enim eucrativum est maxime sanguine complexionatum debuit esse rubrum. Uides autem quod debuit esse mixtum ex albo et rubro. quia sicut auctores medicine dicunt. color in cute ab interioribus accidit duobus modis. aut ex abundantia. aut ex equalitate humorum. Ille autem est ex equalitate que est rubrus et albus mixtum. ceteri omnes ab inequalitate procedunt. sed nobilior est color que ab equalitate procedit. igitur debet esse in corpore eucrativo. ¶ Uides autem quod in tali corpore debet esse color glaucus. Ille enim color habet frigiditatem in corpore dominantem. Sed uides quod corpus beatissime virginis debuit esse frigide complexionis hac ratione. quod a natura est tale maxime est tale. igitur quod natura castum magis castum. scilicet natura frigiditatis magis est ordinata ad castitatem. igitur corpus castissimum debuit esse frigide complexionis. Item omnis inclinatio que causatur a duobus ceteris paribus fortior est ea que ab uno tantum. igitur inclinatio ad castitatem si causatur a gratia et a natura fortior est ea que a gratia tantum. igitur corpus castissimum debuit causari a gratia et a natura. igitur debuit frigide complexionis esse. Item bonum additum bono nature facit magis bonum. igitur bonum gratie additum bono nature facit ipsum magis bonum. igitur plena secundum gratiam debuit esse perfectissima secundum naturam. igitur debuit esse frigide complexionis. Item magis manifestatur potentia a contrario secundum naturam et contra naturalem inclinationem elicere contrarium quam de tali tale. scilicet perfectius et nobilior est in quo magis manifestatur potentia. igitur perfectior et nobilior est castitas in calidum quam in frigidum. scilicet castitas beatissime virginis fuit perfectissima. igitur fuit calide complexionis. Item ubi est magis de contrarietate ibi est maior actio et pugna. sed ubi maior

Rō p^o q^o debuit esse nigra

Rō q^o fuerit alba

Rō q^o fuerit rubra.

Rō q^o fuerit glauca

De colore capillorum.

pugna ibi difficilior victoria. vbi at e difficilior victoria maior gloria. igit de pmo ad vltimuz vbi maior pugna ibi maior gloria. igit gloriosior est castitas in calidū q̄ in frigidū ¶ Itē phs. Incōtinēs est q̄ patit̄ r̄ reducit̄. cōtinēs aut̄ q̄ patit̄ nec reducit̄. Insensibilis qui nec patit̄ nec reducit̄. sed mediū virtutis est pati nec reduci. ergo virtuosior est castitas vbi maior passio a d̄o. h̄ aut̄ e in calidū. ḡ r̄.

¶ Quinto. de colore capilloz. q̄ fm autores medicine sunt quattuor. scz niger. rubeus. glaucus. canicies. Cū igit glaucus p̄stet ex humore melancolico. canicies aut̄ ex nimia defectōe caloris naturalis r̄ ex abūdantia putridi steumatis. qd̄ plurimuz est in senibz. de illis duobz nō fit questio. sed tm̄ de nigro r̄ rubro ¶ Uidet̄ q̄ capilli eius debeāt esse rubri. Rubedo em̄ attestat abūdantiā colere nō aduste. nigredo aut̄ fit ex abūdantia colerici incensi vel adustione multa sanguinis. qz vt d̄t Galien⁹. Rubedo attestat sanguini. nigredo colerice vel melācolice p̄plexioni Cū igit nobilior sit p̄plexio sanguinea q̄ colerica vel melācolica. color attestat̄ sanguini nobili. qz erit q̄ attestat̄ colere vel melācolie. igit nobilior rubedo q̄ nigredo. ergo erit in corpe nobiliori. ¶ Itē Gal. qm̄ describit corpus eucratīcū i regni d̄t p̄petēs crassos cogitatioēs fm totā aīalis habitudinē. hec s̄t scz color ex albo r̄ rubro mixt⁹. capilli h̄o rubri r̄ mediocrit̄ crīpi in pluribz r̄. ergo in corpore eucratīco capilli debent esse rubri. Itē in eodē. nā si eucratīcū cerebz existat fm quattuor q̄litates. oīa que dicta sunt habebit. tm̄ mō supfluitates q̄cuqz p̄ palatuz r̄ aures aut nares purgātur. hec habebit moderate. r̄ minime ledet̄ ab oībz que extrinsecus calefaciūt r̄ infrigidāt r̄ siccāt r̄ humectāt existētibz infantibz talibz capilli sunt subrufti. ergo in optimo sibi cōplexionato cerebro capilli debent esse rubri. hoc est aut̄ cerebz nostre d̄ne. ḡ r̄.

¶ Uidet̄ aut̄ q̄ debeāt esse nigri. Cōstātinus em̄ in pantegni tres causas piloz ponit dicēs. Capilli caput custodiūt. honestāt. r̄ defendūt. quibz si careat hō maxime est inhonestus. et precipue in mulieribus. et iuxta hoc natura facit corpori iuuamēta atqz ornamenta. ¶ Itē est cā quare masculi r̄ nō femine barbescūt. qz fumus qui est piloz cā ex natura magis augmētatur. que qz natura nō sufficit expellere r̄ sumere expellit p̄ duo loca. i. p̄ caput r̄ barbā. Unde fit q̄ calidissime femine barbescere videātur. et ecōuerso in masculis frigidis. Uī nō barbescūt eunuchi. qz pdiderūt mēbra calidiora. Pili igit isti facti sunt a natura vt essent ornamenta r̄ iuuamenta ¶ Ex hoc patz qz tres sunt cause piloz. Expulsio fumose supfluitatis aīalis iuuatiua. Defensio a calore r̄ frigore exteriori. Et ornatus capitis. ¶ Quātuz ad p̄mā vilitatē magis vidētur p̄uenire eucratīco corpori nigri capilli. Si em̄ expulsio supfluitatis nocue est iuuatiua. quecūqz sup

Capilli rubri
pbantur fuisse.

Capilli pbant
fuisse nigri.

Tres cause
capillorum

Bo p̄ma.